

SZÁSZRÉGEN 'ES VIDÉKE

KULTÚRA •
EGYHÁZ •
KÖZÉLET

XIV. évfolyam 11. (165.) szám, 2012. november

Szászrégen és Vidéke – hogyan tovább?

„A hagyományt nem csupán őrizni kell, hanem fel is kell újítani, ha félbeszakadt, meg is kell teremteni, ha nincsen. Régennek van hagyománya az anyanyelvű kultúrában, és nemcsak a távoli történelemben, hanem a közelmúltban is. (...) Új intézmény indul. Kívánom, hogy legyen tartós, legyen erős, legyen a teremtés és a megmaradás helye ez az intézmény” (Markó Béla: *Üzenet az alapítóknak, 1999. február 23.*)

„Azt kívánom hát ennek a most szárba szökkenő lapnak, hogy mindig célját felismerő és küldetését teljesítőként fényhordozó legyen, s ha általa könnyebb a teher és elviselhetőbb a súly, akkor megéri a fáradságot. Isten áldja és óvja induló lapunkat” – Demeter József lelkész: *Lapköszöntő, 1999. március*

„Köszönöm Neked, hogy mint akárki, de emberarcodról leolvashatom Isten nevét és a szeretetet, fák árnyékában pihenő madárdalt, a hegyekből alábillenő patak mo-

solygását, város és falu ütemes szívverését. Sírásra görbült ajkamat nevetésre buzdítod és megmutatod a reménység fényugarát. Köszönöm, hogy vagy!” – Bartha József lelkész: *Köszönöm... 2001. március*

„Nem könnyű lapot szerkeszteni akkor, amikor csak egy kis régió figyelhet arra, amit írunk. De az írásmű értéke, hőfoka, ereje, sőt még haszna sem attól függ igazán, hogy ezer emberhez szól-e, vagy millióhoz” – Markó Béla: *A szászrégeni példa, 2004. március*

„A múlt és a jelen ikermegjelenítése magával hozza a régeni és környékbeli magyarság megannyi gondgubancát – a társadalmi rétegek, korosztályok, azok valósi és műveltségi tagozódása függvényében. Akkora

felelősség hárul az ilyen lapra, mintha az óceán part-talan vizében árván hanykolódó mentőcsónakra hárulna valamennyi, a vizet kétségbeesetten csapkodó hajótörött életének a mentése” – Bölöni Domokos: *Nyolc év a magyar közösség szolgálatában, 2007. március*

Egyfa – Csupán Eduárd festménye

„A Szászrégen és Vidéke szerkesztői és cikkírói a századik szám után is tudják, hogy van tennivaló. Mind minőségileg, mind tartalmilag tovább kell gazdagítani a lapban megjelenő írásokat. A fiatalság nagyobb számú jelenléte írásain keresztül is egyik fő célkitűzése kell legyen a szerkesztőségnek. Az állandó megújulás és időszerezés, a vidékről szóló írások, az önbizalmat erősítő cikkek továbbra is helyet kell kapjanak a lap hasábjain” – Csernátóni József: *Gondolatok a századik lapszám megjelenésekor, 2007. június*

„...fontos számunkra a kultúra megőrzése, ezért fontos mindannyiunk számára az Önök lapja, a Szászrégen és Vidéke is, mert azt mutatja, hogy itt áldozatkész, a közösségért tenni akaró értelmiségiek, művészek, emberek élnek. Bizonyíték arra, hogy Szászrégenben él a kultúra, él a művészet, az irodalom, él a mi közös hazánk. Szászrégen egyébként is sokat emlegetett, jelentős példánk nekünk: azt bizonyítja, hogy kisebbségben is lehetünk erősek, ha összefogunk” – Markó Béla: *Tisztelt szászrégeniek, 2009. március*

„Azért született meg, hogy megismerhessenek mindazok, akik még nem hallottak városunkról, vagy csak bizonytalan ismereteik vannak róla. Azért szüle-

tett, hogy üzenetet vigyen az elszármazottaknak: mégis élünk, őrizzük a szót, ápoljuk a hitet, a magyar kultúrát, mert a nemzetnek kisebbségben is élni kell tovább” – *Zsigmond Sándor: 13 éves a Szászrégen és Vidéke, 2012. március*

... és 2012. november.

Kedves Olvasó! Ön a Szászrégen és Vidéke 165. lapszámát tartja a kezében. Több mint tizenhárom esztendőn keresztül a volt és a jelenlegi szerkesztők próbálták önöknek bemutatni múltunkat, jelenünket. Köszönöm munkájukat. Köszönöm a támogatóknak,

az alapítványoknak, vállalkozóknak és magánszemélyeknek, érdekvédelmi szervezetünknek, mindazoknak, akik ez alatt az idő alatt segítették, támogatták a lapot. Köszönöm önöknek, kedves olvasók, hogy ve-lünk tartottak.

Anyagiak hiánya miatt a Szászrégen és Vidéke decembertől nem jelenhetik meg. Csodák még lehetnek. Reménykedjünk!

FÁBIÁN ANDRÁS GY.
FŐSZERKESZTŐ

Híres magyar tudósok, feltalálók, felfedezők (14.)

Galamb József (1881-1985)

gépészmérnök, a legendás Ford T-modell tervezője

A Galamb család második gyermeke, akit még öten követtek. A legidősebb jogász, József a mérnöki pályán indult el. Tizenkét évesen elvesztette édesapját, így korán meg kellett tanulnia gondoskodni magáról.

1901-ben a haditengerészethez vonult be katonának, ahol Horthy Miklós volt a torpedónaszád parancsnoka, aki felfigyelt a rendkívül tehetséges, jó képességű gépészre. Leszerelése után, a Magyar Automobil Rt. Arad ösztöndíját elnyerve, 1903-ban tanulmányútra utazott Németországba, ahol meglátogatott néhány nagy gépgyárat, majd Frankfurt-am-Mainben munkába állt mint motor-összeszerelő. „Akkoriban egy motort teljes egészében egyetlen ember állított össze. Szó sem volt futószalagról” – emlékezik vissza erre az időre Galamb József. Elhatározta, hogy megnézi az USA-ban rendezendő automobilvergő kiállítását. Miután egy ideig háromdolláros napi bérért dolgozott, majd mind szerszámkészítő megnézte a világkiállítást, eldöntötte, hogy az USA-ban marad.

1905-ben a Ford cég alkalmazottja lett. Henry Ford hamarosan felfigyelt a tehetséges ifjú rendkívül precíz rajzaira, magához hívatta készítőjét és a „*Joe, van egy ötletem. Tervezzünk egy új kocsit!*” mondatokkal induló beszélgetéssel kezdetét vette a XX. század egyik legnagyobb sikertörténete.

Az új típus terve néhány alapvető követelménynek kellett megfeleljen. Az addigiakkal ellentétben egy munkásember is tudja megvenni, egy gyerek is el kell tudja vezetni és akár a prérin is biztonsággal tudjon közlekedni. Titoktartásra kötelezte, Galamb rajztábláját egy külön helyiségbe vitték és hozzáláttak a munkához. Az N-modell hűtőrendszerének újratervezése után a gyár főkonstruktőrévé léptették elő, ahol később világhírnévre tett szert.

Az új modell sikerének az alapja az egyszerűsége törekvő tervezés, valamint az akkori viszonyok között újdonságnak számító anyagok és technológiák alkalmazása volt. Az azelőtti autók legnagyobb problémáját a sebességváltó jelentette. A XX. század autójának sikere nagyrészt a teljes egészében Galamb József tervezte sebességváltónak köszönhető.

Galamb József első nagy feladata új tengelykapcsoló kifejlesztése volt. Akkoriban még mindenki úgy gondolta, lehetetlen levehető hengerfejű motort készíteni. Másfél évi megfeszített munka után, 1908. október 1-jén elkészült a maga idején modernnek számító T-modell. Beceneve kedveskedő évődéssel a TIN LIZZIE (Bádóg Böske) volt.

1913-ban Galamb József vezetésével áttértek a mozgó összeszerelő szalagon történő sorozatgyártásra. Ez volt a világon az első futószalagon gyártott autó. A futószalagos gyártásmód nagymértékben növelte a termelékenységet. Kezdetben egypercenként, a csúcson 10 másodpercenként készült el egy T-modell. Az ára 1908-ban 850, 1925-ben már csak 250 dollár volt. 1914-ben egy Ford gyári munkás mindössze négyhavi keresetéből hazavihetett egy vadonatúj T-Fordot. Akkor a világon 10 autóból kilenc Ford emb-lémát viselt.

A kocsi össztömege 540 kg volt, négyhengeres, 2879 kcm-es, vízhűtéses benzinmotor hajtotta. Az elérhető végsebesség 70 km/h feletti, a fogyasztás 10 l/100 km volt.

A Ford T-modelljét kisebb módosításokkal közel 20 esztendőn át gyártották. Az eladások folyamatosan növekedtek. 1909-ben 10 ezer, 1914-ben 250 ezer, 1923-ban 2 millió, és 1927-ben, amikor leállították a gyártást, már 15 milliónál is jóval több futott belőle Amerika és a világ útjain. Megbízhatóságát mutatja,

hogy 2000-ben még több mint 100 ezer volt belőle üzemképes. Ez az autó „tette kerékre Amerikát”. Sorozatnagyságát csupán a Volkswagen bogár és a Toyota Corolla tudta túlszárnyalni, egy későbbi korban, amikor az autózás tömegjelenséggé vált.

1999-ben Las Vegasban egy nemzetközi zsűri a közönség bevonásával a Ford T-modellt választotta az évszázad autójának. A sikerautó megszületését a zseniális szervező, autógyáros Henry Ford és az elgondolásait megvalósító fiatal magyar műszaki tehetség, Galamb József találkozása tette lehetővé.

1915-ben elkészült az első sorozatgyártású mezőgazdasági jármű, a Fordson traktor terve. Ezt első sorban nőknek szánták, hogy férjük helyett dolgozhassanak a farmon, amíg azok a fronton harcolnak. Belőle hat darabot küldött szülővárosába testvéreinek, akik nemcsak dolgoztak vele, hanem népszerűsítették is a Ford járműveket, és családi céget alapítottak.

Galamb József nem feledkezett meg szülőföldjéről sem, 100 ezer koronás ösztöndíjat alapított olyan szegény sorsú makói diákoknak, akik felső ipari iskolában kívántak tanulni.

Az első világháború alatt hadigépek szerkesztésével foglalkozott, sebesültszállító autók tervét, pályamunkásvagonokat és teherautókat is tervezett. A Ford máig használt márkafeliratát is ő rajzolta. A

Galamb József

A Fordson traktor

második világháború idején Ford ötletére hathengeres kiskocsit tervezett.

Galamb József megbecsült ember volt a technika világában. Azért jó tudni, hogy a magyarok a világon szinte az összes nagy találmányban benne voltak. Ilyenkor büszkék lehetünk, hogy magyarok vagyunk.

A második világháború után Magyarországon – 1981-ig – hallani sem akartak Galamb Józsefről. Születésének 100. évfordulóján avatták el az első emléktáblát a tiszteletére. Ma számos iskola, emléktábla, mellszobor örökíti meg nevét az utókor számára.

(folytatjuk)

CERNÁTONI JÓZSEF

Szászrégeni profilok

NÉMETH JÁNOS tanár, ornitológus, természettudományi szakíró

1947. január 6-án született a Szászrégen mellett Felfaluban. Elemi iskolába Marosvécsen járt (1953-1960), líceumi tanulmányait Szászrégenben végezte az egykori 1-es számú iskolában (1960-1964), ahol 1966-ban érettségizett. Tanulmányait

a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetemen, a biológia-földrajz fakultáson folytatta (1970). Miután lediplomázott, Nyáradremetén tanárkodott (1970-1986), majd 1986-ban áthelyeztette magát Szovátára, ahol a Faipari Líceumban tanított 1992-ig.

Politikai tevékenységet is folytatott, RMDSZ-képviselő volt a parlamentben 1992-1996 között. Ez időben a szovátai RMDSZ elnöke is volt. Németh János tagja volt a tanügyi szakbizottságnak, ugyanakkor presbitere a szovátai református egyháznak. 1996-2007 között a szovátai Domokos Kázmér líceumban tevékenykedett. 1985-ben megszerezte az I. didaktikai fokozatot.

Tudományos kutatási területei a biológia és az ökológia. Számtalan szakmai tanulmányt jelentetett meg a következő lapokban: *A Hét*, *Korunk*, *Korunk-évkönyv*, *Tett*, *Studia UBB*. Ugyanakkor politikai cikkei és tanulmányai is megjelentek a *Romániai Magyar Szó*, *Népújság*, *Erdélyi Hírlap* című napilapokban és folyóiratban. RMDSZ-képviselőként interjúkat adott tv-nek (10) és rádióknak (25). Egyike a *Pro Natura* mozgalom kezdeményezőinek. Tagja a Román Ornitológiai Társaságnak, az Erdélyi Szépművészek Céhnek, az EMKE-nek és a szovátai Bernády György Múvelődési Egyletnek

PUBLIKÁLT MŰVEI

- *Viselkedés, magatartás az állatvilágban* – Kolozsvár, Dacia, 1983
- *Pro Natura: Természet és környezetvédelmi útmutató* – Bukarest, Kriterion, 1994

PUBLIKÁLT CIKKEI

- *Civilizáció és állattenyésztés* – In: *Tett*, 1979, 4. sz.
- *A madarak és a halak tanítottak* – In: *Tett*, 1980, 4. sz.
- *A viselkedés tanulmányozásának új útjai* – In: *Korunk*, 1981, 7-8. sz.
- *Agresszió és altruizmus* – In: *Korunk* évkönyv, 1983-1984
- *Gazdaság és ökológia* – In: *Korunk*, 1985, 6. sz.
- *Az örökölt és tanult viselkedési forma* – In: *A Hét* évkönyv, 1988
- *Temperamentul și caracterul la câine* – In: *Câinii noștri*, 1988, 4. sz.
- *Sturzul de iarnă cuibărește la Sovata* – In: *Vânătorul și pescarul sportiv*, 1989, 2. sz.

KRITIKAI REFERENCIÁK

- *Rekviem az osziért (s általa magunkért) (Darvas Ignác)* – Szászrégen és Vidéke, VIII., 3. (85.) sz., 2006. március, p. 13.
- *Ki kicsoda Aradtól Csíkszeredáig?* – 2. kötet: L-Z, 1997
- *Erdélyi magyar ki kicsoda*, 2000 – Nagyvárad, 2000
- *Romániai magyar irodalmi lexikon* – 4. kötet: N-R, Bukarest, Kriterion, 1981
- *Romániai magyar ki kicsoda*, 1997 – Nagyvárad, Scripta, 1997, 750. p.
- *Erdélyi magyar ki kicsoda*, 2010 – Nagyvárad: RMDSZ, BMC, 2009, 800. p.
- *Oameni de știință mureșeni* – Dicționar biobibliografic – Todea Ana, Fülöp Mária, Avram Monica – Maros Megyei Könyvtár, 2004, 478. p.
- *Profiluri reghinene: Dicționar biobibliografic* – Mărginean Georgeta, Demeter Judit – Szászrégen, 2008, 344. p.

(folytatjuk)

DEMETER JUDIT

1912–2012

SZÁZÉVES A MAGYAR CSERKÉSZZET

1912–2012. Az e két évszám közötti évek száma jelenti azt a 100 évet, ahány esztendő a magyar cserkészzet.

A próbálkozások még 1909-ben elkezdődtek, amikor is a nagybecskerekai gimnázium tanára, Kralik László lefordítja és meg is jelenteti Boden Powel (Bi-Pi) alapvető művét, a Scouting For Boys (Cserkészzet fiúknak) egy részét, amely így lesz (magyar nyelven is) a cserkészmozgalom bibliája.

1909-ben a Királyi Katolikus Főgimnázium diákja, Kanitz István kézhez kapja Bi-Pi nagy hatású könyvét, testvérével és néhány diáktársával megalakítják a gimnázium cserkészcsapatát, és így ő lesz az első közcserkész és cserkészvezető. A cserkészetről érkező angliai hírekre felfigyelve a budapesti református ifjúsággal foglalkozó vezető, Szilasy Aladár orvos is fordít a Scoutingból, és ennek alapján megkezdí a cserkész-munkát.

A fáradságos munka eredményeképpen jött létre a 40 fős, általuk elsőnek tartott, a későbbiekben az 1-es számot viselő magyar cserkészcsapat.

Alsópéteri Vizsoli Ákos földbirtokos Gusztáv nevű fiával megszervezi az első falusi cserkészcsapatot. Ám a falusi kezdeményezést nem folytatják. A cserkészek zászlaja azonban nem hanyatlik, új emberek kapcsolódnak be a munkába. Megállapítást nyer, hogy a cserkészmozgalom csak bibliás mozgalom lehet. A Boy-Scout mozgalom nagy erődje, a katolikus egyház támogatását élvezte.

A kezdeti lépésekhez kell sorolni a főként cionista ideológiájú zsidó cserkészteret is, amely teljes képet ad a magyar cserkészmozgalom első lépései körüli bonyolalmakról.

A keresztény nemzeti megújulás, azaz a lélekcserezés hívei rádöbbennek, hogy megosztottságuk a szemben álló tábor erősíti, tehát összefogásra van szükség, és annak megteremtése nem megy könnyen. Tárgyalni kell. Ezek a tárgyalások nem mentek simán, de mégis, 1912 őszén egyre bizalmasabbakká váltak, és a felek elérkezettnek látták a szövetség megalakulását.

Az érdekelteket konferenciára hívták 1912 decemberében, és a katolikus-protestáns összefogás következtében megalakult a Magyar Cserkészszövetség.

Ezt a mozzanatot így értékelték: nagy áldás az egész cserkészterre, hogy a kezdet kezdetén azok alapozták meg, akiknek szívében Isten indította el a magyar ifjúságért való felelősséget. Ebben a gondolatban találkoztak a katolikusok és protestánsok. Megyercsy Béla és Sík Sándor fogott kezét egymással. Mindez jókor történt, hiszen időben találtak egymásra a keresztény magyarok. Az egyesülés azt is jelentette, hogy 1913 nyarától egyetlen központja volt a mozgalomnak.

Boden Powel – a cserkészzet megalapítója

A magyar cserkészter nemcsak Európában dominál, hanem szerte a világban, ahol magyar település létezik, legyen az Amerika, Kanada, Ausztrália. Romániában is létezik a Magyar Cserkészszövetség.

Világszinten elismert, hogy a legnépesebb ifjúsági mozgalom a cserkészter. A legtöbb cserkész az ázsiai Indonéziában van, közel 10 millió. A legutolsó felmérések alapján ma a világon 38 millió cserkész van. Ebből 28 millió fiú, a többi lány.

1990-ben szűkebb hazánkban véget ért az a persorozat, amely nyomán eldőlt, hogy magalakulhat a Romániai Magyar Cserkészszövetség. Városunkban is létrejött a belvárosi református egyház keretében az I. Rákóczi György, és a magyarrégeni református egyháznál a Koós Ferenc nevét viselő cserkészcsapat. A csapatok élére a nevelőmunkában jártas személyek kerültek, akik odaadással, felelősséggel irányítják csapataikat, tudván, hogy a cserkészter Isten szeretetére épített nagy jellemű nevelő játék, s ide tartozik a haza, embertársaink iránti szeretet és tisztelet. Egy cserkész-aranymondás szerint: Csak az maradhat meg mindvégig cserkésznek, akinek a lelke vallásos lélek.

(Forrás: A magyar cserkészter története)

Tagjai vagyunk a Magyar Öregcserkész-szövetségnek

1940-ben Szászrégenben három cserkészcsapat alakult. A belvárosi református egyházközség keretében a Koós Ferenc (a jelenlegi magyarrégeni cserkészcsapat őse), a római katolikus egyház keretében pedig két csapat, egyik a gimnáziumi, a másik az ipari tanulókat tömörítette. Az általános szokás az volt, hogy vasárnaponként az otthonainkban találkoztunk és onnan csapat formációban ment mindenik csoport a saját templomba.

1943-ban, mivel mindhárom csapat létszáma a hadba vonulás miatt csökkent, Sárosi István régi postafőnök, cserkész lévén, mindhárom csapatot egyesítette. Mivel a volt csapatok parancsnokai hadkötelesek voltak és frontszolgálatot teljesítettek, ő lett az összevont cserkészcsapat parancsnoka.

Az elmaradhatatlan nyári nagytábor az 1943-as esztendőben a Bekecs aljában elterülő nyárádköszvényesi réten volt. A tábor létszáma meghaladta a nyolcvanatot, beleértve az éppen szabadságukat töltő bevonultakat is. Ez a tábor életre szóló emlékeket hagyott bennünk.

1993-ban a volt három cserkészcsapat „maradékai” úgy döntöttek, hogy csatlakozunk a megújult cserkészmozgalomhoz, és csapatot alakítunk. Huszonnyolcan gyűltünk össze, köztünk volt Szabó Zoltán is, a volt 235-ös számú Koós Ferenc cserkészcsapat parancsnoka.. Nt. Demeter József lelkipásztor segítségével meg is alakult a 19. I. Rákóczi György öregcserkész-csapat, a meglévő ifjúsági csapat szatellitcsapataként.

Próbáltunk beilleszkedni a cserkészéletbe, de más volt a felfogás, a szellemiség, úgy hogy megmaradtunk magunknak, és éltük, éljük a magunk világát, sajnos egyre kevesebben – kétharmad része a csapatnak már örökre eltávozott sorainkból.

A magyar öregcserkész-mozgalom hírére mi is csatlakoztunk hozzá, és az 1999-es magyar öregcserkész-találkozó miskolci tábora után minden évben részt veszünk ezeken. Eleinte a belvárosi református és katolikus egyház, valamint néhány magánvállalkozó támogatott anyagilag, ma már csak a saját zsebünkre támaszkodhatunk. Ennek ellenére a cserkészlelkesedés és a meghívók révén részt veszünk a MÖT tábo-raiban.

Ebben az esztendőben a tábor Gödöllőn, az úgynevezett „cserkészparadicsomban” tartották. Hogy miért paradicsom? A világcserkész-mozgalom négy-

évenként megrendezi a cserkészvilágtalálkozót, a JAMBOREE-t. 1933-ban a Magyar Cserkészszövetségé volt a rendezés joga. Ennek érdekében kormánybizottság alakult. A tábor parancsnokságát maga Teleki Pál vállalta el. A tábor munkálatait Boden Powell (BI-PI) nagy figyelemmel kísérte, meg is jegyezte: „a magyar cserkészzet olyan, amilyennek elképzeltem”. A Jamboree kiértékelése után kapta Gödöllő a „cserkészparadicsom” megtisztelő nevet.

A MÖT a legnépszerűbb és a legkedvesebb összejövetele az anyországi és a világban szétszórt öregcserkészeknek. Sajnos létszámuk egyre fogy, így sokaknak már csak az emléket őrizzük. De ez a láng nem alszik ki, mindig örömmel emlékezünk fiatal éveinket betöltő cserkészéletünkre és magyarságunkra.

**MAGYARY LEVENTE
ÖREGCSERKÉSZ-VEZETŐ**

Teleki és BI-PI

„Forma van a versem egyszerű sorában...”

ÁPRILY LAJOSRA EMLÉKEZÜNK

...mondja a sokszor muzsikáló, zenélő versek költője, a 125 éve született Áprily Lajos.

1887. november 14-én látta meg a napvilágot Brassóban. Szülei német származásúak voltak, apja Jékely János Lajos gyufagyári kistisztviselő, anyja Ziegler Berta egykori munkáslány. A Cenk alatti város nem sok nyomot hagyott benne, mert rövidesen elköltöztek onnan, de művészi ízlésének igazolásaként idézi Brassót és a távoli aranyműves ötvös ősóket az **Egy pohár bor** című versében: „*Forma van a versem / egyszerű sorában: / ötvös volt az őszám / Brassó városában. / (...) Öreg századába / ha most visszamennék, / műves mestereimnek / inasa, ha lennék. / Mégis csal az üllő, / mindig csalt a forma, / tiszteltem a strófát, / mintha érce volna.*”

Két és fél éves volt, amikor a család Parajdra költözött, ezért ő mindig a Sóvidéket tartotta igazi szülőföldjének. A parajdi székelly környezet nagy hatással volt rá. Itt került először közvetlen kapcsolatba az egyszerű, falusi emberekkel, havasi pásztorokkal, favágókkal. Apjával sokszor kirándult, így ismerte és szerette meg a természetet, amelyet sok versében megénekelte (**Álom a vár alatt**). Anyjától sok mesét és népdalt tanult.

Iskoláit Parajdon kezdte, majd a székellyudvarhelyi református gimnáziumban folytatta. Aztán szüleiivel Kolozsvárra költöztek. Költői hajlamaira a kolozsvári kollégiumban figyelte fel magyartanára.

A kolozsvári egyetemén német-magyar tanári oklevelet szerzett. 1909 őszén a nagyenyedi Bethlen kollégium magyar-német szakos tanára lett. Feleségével és szüleiivel itt telepedett le. **Kisváros** című versében így ír Enyedről: „*Szeszélyes rajzú szőnyeg: / ódon tető-sorok; / fölöttük örökdő hegy, / az Őrhegy mosolyog.*”

Az enyedi csendet a háború zavarta meg. Harctéren nem került, felmentették a katonai szolgálat alól, de nap mint nap látta a pusztulást, szenvedést (**Val-lomás**).

Az első világháború után jelentkezett a romániai magyar irodalomban.

Harmincnégy éves korában jelent meg első verseskötete **Falusi elégia** címen. Ezután már Áprily néven jelentek meg versei különböző lapokban. Szerepet vállalt irodalmi pályázatok szervezésében, az irodalmi életben, jelen volt az Erdélyi Helikon marosvécsi találkozóin.

Hattagú családja fenntartásához a szűkös tanári fizetés nem volt elég, anyagi gondokkal küszködött, s ezt tettezte világnézeti tanácsstalansága is.

1929-ben Budapestre költöztek. Tanári állást kapott. Magyarországon írt versei azt tükrözik, hogy nem tudta feledni az elhagyott erdélyi tájat. Természetrájkongását még gyermekkorából hozta, és ez mindvégig lírájának fő élményforrása maradt (**Őszi muzsika**).

Gyermekkorát, szülőföldjét idézik az **Aranykapu**, **Mogyorók**, **A régi házban** című versei is. „*Én is játsztam, énekeltem ez előtt sok évvel, / sok kis rézcsengettyű-hangú falugyermekével. / Kerti gyepen, temetőben, láncba-fogva játsztam, / – temetővel szemben laktunk, faluvégi házban – / csilingelt a temetőkert, csilingelt a kertünk, / dolgoz anyám csak hallgatta, ahogy énekeltek, / ahogy a sok rézcsengettyű dalosan szavalta: / Nyitva van az – aranykapu – mennyetek be rajta.*” (**Aranykapu**)

Áprily – Moldován Gyula festménye

1944-ben a Visegrád melletti Szentgyörgypusztán (ma: Áprily-völgy) telepedett le. Költői pályafutásának utolsó szakaszát az **Ábel füstje**, a **Jelentés a völgyből** és az **Akarsze fényt?** című kötetek jelzik. Ezekben a versekben a szorongató halálfélelem, a lelki zaklatottság feloldódik s megbékéléssé csendesül.

1966-ban, mintegy búcsúzóul fogalmazza meg vágyát **Ábel és a rengeteg** című négysorosában: „*Már jött a vég a szívben és ereken, / de a lélekben még egy vágy maradt: / Otthon pihenni, vén fenyezők alatt, a visszahívó régi rengetegben.*”

45 évvel ezelőtt, 1967. augusztus 6-án távozott az élők sorából.

VORMAIR BÁLINT JUDIT

ÁPRILY LAJOS

Őszi muzsika

*Galonya felett most a szél
az erdő lelkét rázza-rázza.
Suhogásában megremeg
a vadászház borona-váza.*

*Aranypénzét a megrohant,
riadó bükk jajgatva szórja.
A csapkodott, habos patak
piros levelek úsztatója.*

*Hisztériás harkály sikolt –
Jaj, ha a nyárba visszazállna...
Az üszkös csonkfenyők között
a szélcsapástól hull a málna.*

*A dorongúton a vihar
eszélős pásztorlányt daloltat.
A szomszéd málnavész körül
bozontos medve szimatolgat.*

*Egyszer a sors odasodor.
Valami vár, talán a végem.
A békesség, borona-ház,
patakparti remeteségem.*

*A könyveket elhullatom,
egy lesz velem, Antigoné tán.
Írt szépségből csak ő marad
a havasi külön planétán.*

*A napjaim vasárnapok,
magam a lázas, régi gyermek.
A bükkökön nyestet lesek
s örülök mohának s epernek.*

*Ha vendég jön, vendégeim
pásztorgyerek s eszténa-lánya.
Rétemnek sok virága lesz,
nekem csak egy: a genciána.*

*Ritkul a csokra s elmarad,
síró madár a házra röppen.
Kék-szajkótollas kalapom
megvizesül az őszi ködben.*

*Hűlő kődökből hó ered,
kék hóteteje lesz a háznak.
Csereklye-tűz. A farkasok
az Istenszéken orgonáznak.*

Öregnek lenni méltósággal

Azt hiszem, leginkább ez a cím illik azok elé a gondolatok elé, amelyeket az alábbiakban szeretnék megosztani a jelenlevőkkel. Előljáróban elmondanám, honnan vettem kölcsön ezt a szépen hangzó címet. Amint tudjuk, családlátogatáskor a tiszteletes úr mindig hoz magával ajándékot, egy kis könyvecskét vagy valamilyen folyóiratot. Ha ezekbe belelapozunk, okos gondolatokkal gazdagodhatunk. A legutóbbi családlátogatás alkalmával a Kis Tükör c. folyóirat egyik számát kaptuk. Ebben volt egy cikk a fenti címmel. Ebben a riporternő a következő kérdést teszi fel a riport-alanynak: – Mikor számít valaki öregnek? – Ha valaki idős koráig is egészséges, s nem érzi magát idősnek, talán a halála napjáig sem – volt a válasz.

Az, hogy milyenek vagyunk idős korunkban, sokban függ attól, hogy milyen környezetben nőttünk fel, mit kaptunk a szülőktől, mit tanulhattunk tőlük.

Én elmondhatom, hogy nagyon jó szülőket kaptam. Tőlük tanultam meg, hogy kell legyőzni a nehézségeket. Nagy családban nőttem fel. Négyen voltunk testvérek. Nehéz gyermekkorunk volt, mert nehéz időkben éltünk. 1946-ban a mostani szárazságnál is nagyobb aszály sújtotta a Székelyföldet. Édesapánk a fronton volt és azután fogságban öt évig. De hála a jó Istennek hazakerült, s a további sorsunkat ez lényegesen befolyásolta. Ám négyünk közül csak nekem adatott meg a lehetőség, hogy egyetemet végezzek, mivelhogy én voltam a legkisebb. Így elmondhatom, hogy szép ifjúságom volt, amiért örökre hálás vagyok a szüleimnek és a testvéreimnek. Így lehettem az, ami mindig is szerettem volna lenni: tanár és nevelő. Így sikerült megállnom a helyemet ott, ahova kerültem. Bármilyen nehézség is ért bennünket, jó egészségünknek köszönhetően, sok munkával, hittel sikerült elérnem a célomat. A két gyermeket tanítottam, és egyetértésben éltünk – ők hallgattak rám és én megbízhattam bennük. Soha nem voltunk elégedetlenek, annyit osztottunk be, amennyink volt. Mindig tudtuk, hogy mire jut és mire nem. Fontos, hogy az ember elégedett legyen azzal, amije van, hogy jó példát mutasson gyermekeinek. A jó példa pozitívan hat ki környezetünkre.

Méltóságteljes, hogy elégedetten tudok visszagondolni a becsülettel végzett munkámra, hogy látom gyermekeimben a munkám gyümölcsét. Jólesik, amikor ismerősökkel találkozáskor elismerően beszélnek a lányokról.

Sajnos sok szülőnek – jómagamnak is – meg kell birkóznia azzal a helyzettel, hogy a gyermekek távoli országokban teremtenek önálló életet. Sokan az itt maradt szülők közül megbetegedhetnek, egyedül maradhatnak, védtelenné, kiszolgáltatottá válhatnak, s számot kell vetni azzal is, hogy aktív öregkor nem jut osztályrészül mindenkinek. Sok idős ember nem is annyira az anyagiakat nélkülözi, hanem az emberi kapcsolatokat. De valljuk be, faluhelyen mindig akad tennivaló, s az emberi kapcsolatok is közvetlenebbek. De azért sok köszönettel tartozunk a tiszteletes úrnak és a tiszteletes asszonynak, akik önzetlenül foglalkoznak ezzel a korosztállyal is. Számos olyan rendezvény van, ahová bárki elmehet, aki egyedül érzi magát és közösségre vágyik. Itt csak a legutóbbi kolozsvári kirándulást említem, ahol nagyon szép, kellemes napot töltöttünk együtt. Megcsodáltuk a kincses várost, ahol éppen a ko-

lozsvári magyar napokat tartották. Utólag is köszönet a szervezéssel járó fáradságért és a kellemes időtöltésért.

És arról se feledkezzünk meg, hogy milyen jó érzés, amikor megszokott időközönként, kéthetente vagy havonta idős emberekhez bekopog a tiszteletes asszony: vérnyomást vagy cukorszintet mér, gyógyszereket, vitaminokat ad a rászorulóknak. És ami ennél is fontosabb: meghallgatja őket, tanácsokat ad, vigasztal, elbeszélget velük, együtt imádkoznak, netán énekelnek. Ezzel is próbálja oldani a tiszteletes asszony az egyedüllétet, feledtetni a betegséget, ily módon hozzájárulva az egészségükben megrokkant, magukra maradt idős emberek nehéz napjainak könnyebb elviseléséhez.

Isten áldja fáradhatatlan munkálkodásukat, hogy még sokáig legyen erejük törödni velünk, gyermekekkel, fiatalokkal, felnőttekkel, öregekkel egyaránt.

Még csak arról ejtenék szót, hogy az elmúlt évben alkalmam volt másokat is meghallgatni, másféle tapasztalatokkal és bölcsességgel megismerkedni az öregedés problémájával kapcsolatban. Magyarországon voltam látogatóban a kisebbik lányomnál. Elbeszélgettem a Nagyvárad téri templom gyülekezetének lelkipásztorával és érettségi találkozóin is részt vettem, ahol jó volt meghallgatni a velem egykorú osztálytársakat, a különböző véleményeket.

Emlékeztünk, s az emlékek óhatatlanul számvetésre készítetnek. Emlékeztünk arra, hogy milyen életkedvről, munkalendületről, megvalósításokról beszélgettünk a tíz- vagy húszéves érettségi találkozókon. Most meg arról elmélgedtünk, hogy mi szükséges ahhoz, hogy jól tudjunk megöregedni. Az egyik osztálytársnőnk, aki rendszeresen jár az idősek klubjába és állandóan keresgél az interneten, néhány jó tanácsot osztott meg velünk, amit ott olvasott. Ezekből sikerült lejegyeznem néhányat:

– Soha ne adjuk át magunkat a jól megérdemelt nyugalomnak, hanem gondoskodjunk arról, hogy a kor legvégső határáig legyen valami elfoglaltságunk.

– Tartsuk a szoros kapcsolatot a természettel, mely megtanít arra, hogy nincs elmúlás, csupán megújulás van.

– Szívleljük meg, hogy az öregség nem lemondás, hanem felemelkedés az életnek olyan magaslatára, ahonnan minden érezhetőbbnek, igazabbnak, szebbnek látszik.

S ezekhez a jó tanácsokhoz én csak egy idevaló kedvenc idézetemet tenném hozzá, amely egy bizonyos Carlos Fisas tollából való és így hangzik: „Szeretettel és humorral kell élni az életet. A szeretet a megértéshez, a humor pedig az elviseléshez kell.”

Az ottani lelkész mondanivalóját röviden így tudnám összefoglalni: ahhoz, hogy méltósággal tudjuk kezelni az öregedést, ennek titka az, hogy szívünkben maradjunk fiatalok és továbbra is kötődünk az élethez, álljunk a valóság talaján. Mert ha nem ezt tesszük, magányosság és búskomorság költözik életünkbe, amit a betegség és a halál hamarosan követ. Ahhoz, hogy tudjuk élvezni életünk utolsó éveit, ne térjünk ki a dolgok elől, inkább szokjunk hozzá és fejlődjünk.

A pszichológusok véleménye szerint is ez égető probléma, és az a fő kérdés, hogy életünknek ezen a pontján mire irányítjuk figyelmünket: az egész családnak fontos, hogy az idősödő édesanya, nagymama ne félelemmel nézzen a jövőbe, hanem figyeljen fel az újonnan megjelenő értékekre, képezze magát, szerezzen új élményeket, legyenek körülötte barátok, hogy elinduljon az úton, amely környezete megértéséhez vezet – hangsúlyozza a szakértő.

S egy utolsó kérdés: mit várok még én személy szerint az élettől, a családomtól, netán a közösségtől, amelyben élek?

Mindenképpen vágyom a megértésre, a tiszteletre, szeretetre, jóságra. Különleges vágyam, hogy gyermekeim, a hozzám és hozzájuk közel állók egészségesek legyenek és boldogoknak lássam őket.

KISS KLÁRA
NYUGDÍJAS TANÁRNŐ, BERESZTELKE

Szépkorúak köszöntése

Köszöntöm az aranylelkű öregeket,
Akik az ÉLET során sok mindent átéltek.
HITET, TÜRELMET, SZERETETET,
SZELÍDSÉGET, KITARTÁST, EMBERSÉGET
Átadtak nekünk, az új nemzedéknek.

Köszöntöm az elfáradt galamblelkűeket,
Kik megőrizték a rájuk bízott kincseket.
Az élet harcában csatákat nyertek,
Tovább vitték terhüket mély csendességgel.
Mindezért nekik: ÁLDÁS és TISZTELET!

Köszöntöm a példamutató, lelkes személyeket,
Kik betegséget, örömet egyaránt átéltek.
Az utókor számára értéket teremtettek.
EGYHÉZAT, ISKOLÁT egyaránt szerettek.
S így mentettek meg egy nemzetet.

KÖSZÖNET MINDENÉRT TINÉKTEK!
A jó ISTEN sokáig éltesen TITEKET,
Hogy körünkben érezzük nyugodt, megfontolt tekinteteket.
S így együtt legyünk egy példamutató, élő nemzet.

DEMETER ARANKA
2012. okt. 7., Beresztelke

Új fejezet – szövetségben a romániai magyar közösséggel

Interjú Kelemen Hunorral, az RMDSZ elnökével

Kelemen Hunor 2011. február 26-ától az RMDSZ elnöke, politikai programja a *Szövetség a magyarokért* címet viselte, amelynek célkitűzéseit azóta is nyomon követhetően teljesíti. Kelemen Hunor az elmúlt 16 évben a szövetség sorait erősítette, kulturális államtitkárként kezdte, parlamenti képviselőként, majd ügyvezető elnökként folytatta. 2011 óta szövetségi elnökként azon dolgozik, hogy a romániai magyar közösség jogkörei bővüljenek, életfeltételei javuljanak, és a román társadalom az európai értékrend szerint elfogadja és tiszteletben tartsa ennek a másfél milliós, őshonos kisebbségnek a jogait.

– Kelemen úr, ön mit tett azért elnökké választása óta, hogy az RMDSZ megerősítse választói bizalmát?

– Az RMDSZ-nek egyetlen örök szövetségese van: a Romániában élő magyarok közössége. Az RMDSZ nem a politikusoké, hanem minden romániai magyar emberé. Meg kellett erősítenünk azok hitét, akik dolgoztak, tettek a magyar közösségért. Bízom abban, hogy vissza tudtuk adni azok bizalmát, akik eltávolodtak a közélettől. Minden magyar ember érdeke az, hogy az RMDSZ erős, következetes és szavahihető legyen. Azt tapasztalom, hogy akkor van valós párbeszéd, ha meghallgatjuk az emberek gondjait, véleményét, és ha őszintén elmagyarázzuk döntéseinket. A változás nem csak az új elnökön és csapatán múlik. Mindannyiunk feladata és felelőssége ez: együtt kell megváltoztatnunk a szövetséget. Ha emberközelibb RMDSZ-t akarunk, a politikusainknak meg kell tanulniuk, hogy folyamatosan tartsák a kapcsolatot a választókkal, hogy ott legyenek választóik között. Tavaly március végén Erdélyi konzultáció névvel széles körű programot indítottunk, amelynek során a helyi szervezetek és önkéntesek segítségével megkérdeztük közösségünk tagjait: melyek a romániai magyarság prioritásai, milyen feladatokkal bízzák meg az

érdekképviselői szervezetünket? Ennek alapján állítottuk össze programunkat az önkormányzati választásokra, ezt használjuk az őszi parlamenti választásokon is, mert ez a magyar közösség akarata.

– Az RMDSZ a Demokrata-Liberális Párttal közösen több mint két éven át kormányon volt. Ön a kulturális tárcát vezette. A szövetség szempontjából mit tart eredménynek?

– Az oktatási törvény 2011-ben lépett életbe, a jogszabály alkalmazása sok esetben számunkra kihívás volt és az is marad. Azt tapasztaltam, minden baja, nyúge ellenére az oktatási törvény alkalmazása fontos lépés volt, amit értékelnek az emberek. Egyetlen kiemelkedő példát említenék: az új törvénynek köszönhetően megjelent az oktatási tervben választható tantárgyként a székelység történelme. Ez nemzeti múltunk, kultúránk és identitásunk szempontjából nagyon fontos! A kormányzás szempontjából az is fontos volt, hogy a költségvetést – lemondások, megszorítások árán – egyensúlyban tudtuk tartani, Románia elkerülte azt a csapdát, amelybe sok európai uniós ország beleesett. Ezeknek az országoknak most kell meghozniuk azokat a döntéseket, amelyeket mi 2010–2011-ben meghoztunk. Ez nem azt jelenti, hogy okosabbak, hanem azt, hogy fegyvel-

meztettebbek voltunk. Éreztük: a baj akkora, hogy mindenféle populizmus, fegyvelzetlenség, felelőtlenség nagyon gyorsan megboszoszulja magát. Az emberek ezt már kezdik elfogadni, értékelni, mert látják, mi van körülöttünk. Látják, hogy nem azért voltak megszorítások, mert kínozni akarja a kormány az adófizető polgárokat. A kormányzati eredmények közé sorolnám azt is, ami a kulturális minisztérium tevékenységéhez kapcsolódik. Olyan programokat vittünk tovább és kiemelten támogatunk a tárcánál, mint a magyar érdekeltsgű műemlékek helyreállítása, a magyar folyóiratok támogatása. A kulturális-szellemi örökség megőrzése terén is olyan lépést tettünk, amelyre eddig nem volt a példa: a csíksomlyói búcsú felterjesztése az UNESCO világörökségi listájára, ami azt jelenti, hogy a számunkra annyira értékes búcsú nemzetközi elismerést kap. Így csak azt tudom mondani: az elmúlt két és fél év az RMDSZ szempontjából jó időszak volt.

– Melyek az RMDSZ célkitűzései az elkövetkező időszakban?

– Természetesen készülünk a parlamenti választásokra, ez jelenti a legnagyobb kihívást számunkra ebben a pillanatban. Számos olyan fontos téma kerül napirendre a jövő évben, amelyekben az RMDSZ hallatni akarja a hangját, határozott elképzelései vannak. Ilyen például a volt kommunista hatalom idejében elkobzott magán- és egyházi ingatlanok visszaszolgáltatása a volt tulajdonosoknak. Ebben a kérdésben Romániának 2013 elején választ kell adnia a strasbourgi emberjogi bíróságnak, világos és végleges jogszabállyal rendezni kell a függőben maradt ügyeket. A romániai magyar közösség szempontjából létszükséglet, hogy az RMDSZ ott legyen és képviselje határozott álláspontját a természetbeni visszaszolgáltatásról akkor, amikor ez napirendre kerül. A másik fontos téma a román alkotmány módosítása, ebben a kérdésben az első cikelytől az utolsóig vannak módosító javaslataink, pél-

dául nagyon fontos a regionális nyelv elfogadtatása, hiszen az de facto már létezik a Székelyföldön. Ismét napirendre kerül az ország területi-adminisztratív újjászervezése, akkor is képviselnünk kell a magyar közösség érdekeit. Emlékezzünk vissza, 2011-ben már volt egy felosztási kísérlete az országnak, amely a Székelyföldet szétszabdalta volna. Az RMDSZ akkor minden politikai erejét latba vetve megakadályozta ezt, de nem lett volna akkora súlya a szavunknak, ha a román politikusok nem érzik a mellettünk álló erdélyi magyarság erejét. Nekünk az az álláspontunk, hogy az ország újjászervezésénél a történelmi régiókra kell alapozni, azokra a közös kulturális, nyelvi és nemzetiségi gyökerekre, amelyek meghatározzák az egyes régiók identitását. Kihívásokkal tele időszak előtt állunk, ám a szövetség felkészülten és bátran tekint a jövőbe.

SZ. V.

Kik a Maros megyei jelöltek?

Maros megye 69 jelölttel vesz részt a december 9-i parlamenti választásokon. 24 jelölt indul a négy szenátori és 45 a képviselőházi bársonyszékért. Ezek közül a megyei választási iroda Csegzi Sándor független képviselőjelölt, illetve Bereczki Ferenc (EMNP) jelölt-ségét utasította vissza.

A megyei választási iroda adatai szerint Maros megyében összesen 484.439 személy szerepel az állandó választói névjegyzéken.

A képviselőházi egyéni választókerületekben a választói névjegyzéken levő szavazópolgárok száma: 1-es körzet: 62.171, 2-es körzet: 65.966, 3-as körzet: 56.460, 4-es körzet: 64.183, 5-ös körzet: 55.019, 6-os körzet: 65.312, 7-es körzet: 59.635, 8-as körzet: 55.693.

A szenátori kollégiumokban a szavazásra jogosult választópolgárok száma: 1-es kollégium: 128.137, 2-es kollégium: 111.479, 3-as kollégium: 129.495, 4-es kollégium: 115.328.

SENÁTORJELÖLTEK:

1-es sz. kollégium (Marosvásárhely): ARD – Marius Pașcan, USL – Ștefan Someșan, **RMDSZ** – **Frunđa György**, PPDD – Ioan Gabriel Gabor, PRM – Răzvan Drăguleț, EMNP – Jakab István.

2-es sz. kollégium (Nyárádtő-Székelyvécke): ARD – Schwartz Ladislau, USL – Cosmin Duma, **RMDSZ** – **Markó Béla**, PPDD – Dorin Ovidiu Dogar, PRM – Sorin Pădureanu, EMNP – Tókés András.

3-as sz. kollégium (Dicsőszentmárton és környéke): ARD – Petru Bașa, USL – Ákos Mora, **RMDSZ** – **Csép Éva Andrea**, PPDD – Valentin Precup, PRM – Ioan Coroș.

4-es sz. kollégium (Nagysármás és környéke): ARD – Dumitru Matei, USL – Alexandru Petru Frătean, **RMDSZ** – **Balogh József**, PPDD – Maria

facebook.com/baloghjosta55

BALOGH JÓZSEF
SENÁTORJELÖLT

RMDSZ

Együtt a vidékért!

www.rmdsz.ro

2012. december 9-én SZAVAZZON az RMDSZ jelöltjeire!

Cocean, PRM – Maria Diaconescu, EMNP – Varga Loránd.

KÉPVISELŐJELÖLTEK:

1-es sz. kollégium (Marosvásárhely): ARD – Ioana Roman, USL – Dan Sâmpălean, **RMDSZ** – **Ke-rekes Károly**, PPDD – Doina Țintoșan, PRM – Amza Constantin, EMNP – Portik Vilmos, független – Csegzi Sándor.

2-es sz. kollégium (Marosvásárhely): ARD – Doru Opreșcan, USL – Florin Buicu, **RMDSZ – Lokodi Edit Emőke**, PPDD – Alexandru Presecan, EMNP – Boros Zoltán.

3-as sz. kollégium (Nyárádtő–Kerelőszentpál): ARD – Teodor Giurgea, USL – Lukács Loránd, **RMDSZ – Kelemen Atilla**, PPDD – Anghel Chiorean, EMNP – Bereczki Ferenc.

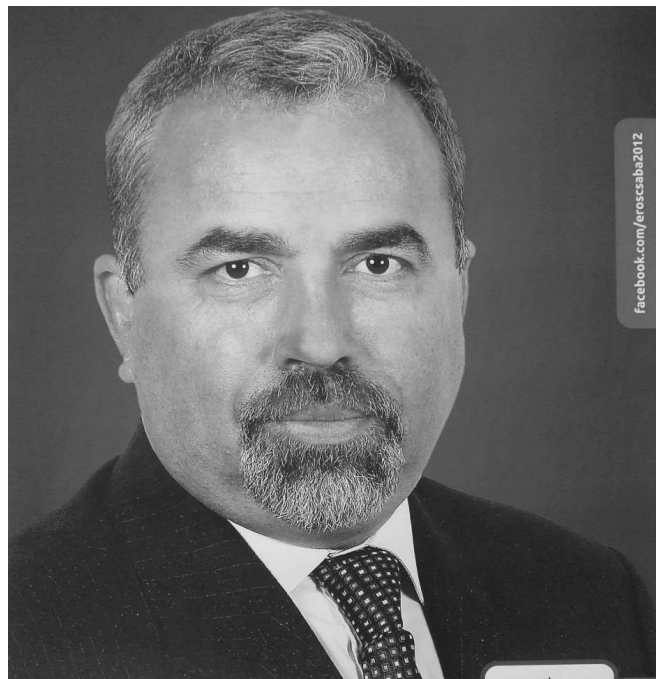
4-es sz. kollégium (Dicsőszentmárton–Marosludas): ARD – Florin Urcan, USL – Manuel Butiulcă, **RMDSZ – Fodor József**, PPDD – Mircea Ignat, PRM – Avram Ioan Florin, EMNP – Pálosi Csaba, Zöldpárt – Tudor Eduard Man.

5-ös sz. kollégium (Nyárádszereda–Erdőszentgyörgy): ARD – Meleg Viktor, USL – Dinu Socotar, **RMDSZ – Borbély László**, PPDD – Tiberiu Gabor, EMNP – László György.

6-os sz. kollégium (Segesvár és környéke): ARD – Toader Stroian, USL – Anne Jugănar, **RMDSZ – Gogolák-Hrubecz Csongor**, PPDD – Cristian George Sefer, EMNP – Ölvedi Zsolt.

7-es sz. kollégium (Nagysármás, Mezőség, Felső-Maros mente): ARD – Ioan Vasu, USL – Cristian Chirteș, **RMDSZ – Sallai Imre**, PPDD – Septimiu Curticăpean, PRM – Emanoil Hurdugaci.

8-as sz. kollégium (Szászrégen és környéke): ARD – Liviu Todoran, USL – Vasile Gliga, **RMDSZ – Erős Csaba**, PPDD – Ioan Feier, PRM – Ioan Jîrcan, EMNP – Barabás Tibor.

ERŐS CSABA
KÉPVISELŐJELŐLT

Bizalom, biztonság, jövő!

2012. december 9-én SZAVAZZON az RMDSZ jelöltjeire!

facebook.com/eroscsabaz2012

www.rmdsz.ro

MÓZES EDITH – NÉPÚJSÁG, 2012. NOVEMBER 2.

Rossz döntések

ELLENÜNK

2011 júniusában a román pártok össze akarták vonni a jelenlegi erdélyi megyéket. Az új óriásmegyéket úgy rajzolták meg, hogy sehol ne legyen magyar többség. **Megakadályoztuk!**

Határozott lépések

ÉRTÜNK

Székelyföldet, Partiumot és Dél-Erdélyt egyben kell tartani, Bukarestnek pedig legyen kevesebb hatalma. A **történelmi régiók döntsenek a helyi kérdésekben**, és rendelkezzenek a helyben megtermelt pénz nagy részével.

**MINDIG
A MAGYAROKÉRT**

Bizalom, biztonság, jövő!

A romániai magyarság új kihívások elé néz a 2012-es parlamenti választások küszöbén. Az elhúzódó gazdasági válság, az életszínvonal csökkenése, az ország európai uniós megítélése, a fokozódó magyarellenes hangnem, a román választók erősödő szavazási kedve veszélyt jelent a magyar emberekre.

Az RMDSZ megfontolt, józan és kivitelezhető megoldásokat kínál a legnagyobb kihívásokra, három szóban foglalva össze alapelveit: bizalom, biztonság, jövő.

Az RMDSZ-nek egyetlen szövetségese van: az erdélyi magyarság, mert az RMDSZ nem pártokkal, hanem a magyar választókkal fog össze. Ez az igazi összefogás. Ez az igazi szövetség. Ez a bizalom.

Közösségünk számára a biztonság azt jelenti, hogy kiharcolt jogaink, megszerzett közösségi javaink, épülő intézményrendszerünk nem kerülhet veszélybe a jövőben.

Nekünk nem egymással kell küzdenünk, hanem egymásért.

Jegyezzük meg: a magyar közösségnek egységesnek kell lennie, és a magyar közösség érdekeit a legjobban az RMDSZ tudja képviselni.

A mi kötelességünk, hogy minden magyar embert képviseljünk.

**NAGY ANDRÁS,
AZ RMDSZ SZÁSZRÉGENI ELNÖKE**

WASS ALBERT

Magyar cirkusz

*Cirkusztól álmodtam az éjszaka.
Emberek, az álom szörnyű volt!
Még le sem ment a nap egészen
s már följött véresen a hold!*

*Indulót kürtölt frakkosan a Halál!
Körben a világ valamennyi népe
megtöltötte a páholysorokat
s minden szem az arénát nézte.*

*Ott gyilkolták egymást a magyarok,
torz jelmezekben részegen!
Szemükben láz, kezükben kés
s csorgott a vér a késeken...!*

*Mindenki küzdött ott mindenki ellen
és ezer bohóc röhögött!
A világ jelszavakat ordított
és fogadásokat kötött:
– Én arra a vörösre fogadok!
– Enyém a zöldinges legény!
– Szorítsd, te Árpád-címeres!
– A gatyás paraszt az enyém!*

*S a magyarok csak ölték egymást.
Tombolt a halál-zenekar.
S Európa cirkusz-porondján
fogyott, fogyott a magyar.*

*Aztán a végén egy maradt csak.
Ezer sebéből folyt a vére.
Bámult fáradtan, eszelősen
a véráztatta csatatérre.*

*A nézők elszámolták a fogadásokat.
Aki vesztes volt, fizetett.
Néhányan már ásítottak is.
Aztán mindenki hazament.*

*Pár kapzsi suhanc még összeszedte
az elesettek rongyait.
Aztán már csak a hold bámulta
borzadt szemével, vörösén
az új magyar Kaint.*

SZÍNPAD – A KIS-KÜKÜLLŐ MENTI MŰKEDVELŐ SZÍNHÁTSZÓK XX. TALÁLKOZÓJA

ERDŐSZENTGYÖRGY, 2012. NOVEMBER 16-18.

A szászrégeni színhátszók idén is részt vettek az erdőszentgyörgyi műkedvelő színhátszók találkozó-ján, a SZÍNPAD-on. Városunkat a Petru Maior Iskolaközpont Rosszcsontok csoportja, a Lucian Blaga líceum Fantázia csoportja, az Eugen

Nicoară Művelődési Ház Csim-Bumm csoportja és a Népszínház Kemény János Társulata képviselte.

A Csim-Bumm Ifjúsági Színhátszó Csoport (fotó) ezúton mond köszönetet a Communitas Alapítványnak és az RMDSZ-nek az utazási költségek fedezéséért.

A csoport tagjai: Rád Anita, Rád Ingrid, Fülöp Bernadett, Fülöp Beáta, Portik Sándor, Ördög Tímea, Csatlós Zsanett, Biró Sándor, Nagy Zsolt, Fekete Hanga.

FAGY

Támogató:

Hogyan neveljük (34.)

Rejtett ártalmak

Ez alkalommal néhány olyan helyzetre szeretném felhívni a figyelmet, amelyekbe mi, elfogult és naiv szülők akkor kerülhetünk, amikor úgy hisszük, „a legjobbat akarjuk a gyermekünknek”.

Jó szülőnek lenni nem az ismeret mértéke szerint lehet, hanem azon józan lelkiismeret és Istenre hagyatkozás révén, mely nem adatik meg egy csettintésre, nem vásárolható meg, még csak nem is örökölhető. A jó szülőnek nehéz eldöntenie, mikor cselekszik jól és hoz megfelelő döntést a gyermeknevelés egy-egy hullámvölgyében. Az utóbbi években olvashatjuk a szakirodalmat, mely ezt a témát különböző megvilágításban tárgyalja. Mint ahogy nincs két egyforma gyermek, úgy két teljesen egyforma véleményezés sincs. Azonban a nevelésszakértők nagy része – legalábbis az utóbbi évek szakvéleményezői – megközelítőleg hasonló módon vélekednek arról, ki a jó szülő. Összegezve az erre vonatkozó leírásokat és magam is egyetértve ezekkel, kijelenthetem, hogy nem könnyű jó szülőnek lenni. A szabadosságáról híres amerikai nevelési minta lassan háttérbe szorul, ugyanis megbukni látszik az a nevelési módszer, melyben olyannyira a gyerek kedve és hangulata szerint történik minden, hogy tinédzser korára irányíthatatlanná válik az ifjú. Talán az irányíthatatlansága nem is lenne kudarc, ha képes lenne ésszerű döntésekre. De honnan legyen a tininek olyan élettapasztalata, amely révén biztosan tartaná kezében élete hajójának kormányát?

A probléma tehát ott kezdődik, hogy nagyon sok szülő talán elfogultságból, vagy éppen nagyfokú bizalomra hivatkozva gyereke iránt, nem hajlandó észrevenni, hogy bizony csemetéje nem éppen olyan, mint amilyennek ő látja. Gyakran előfordul, hogy a pedagógus óvása, figyelmeztetése sem teszi meg a kellő hatást, hanem éppen ellenkezőleg, tiltakozást, ellen-szenvet vált ki a szülőből. „Az én gyermekem nem olyan..., ő nem teszi ezt..., ő nem azt mondta ...” stb. Ilyenkor az oktató nem nevelőtársra lel a szülőben. Mivelhogy szólni mert, kivívta a szülő haragját. Nyilván ez csak ideig-óráig érinti őt, sokkal inkább kihat ez az ártalmas szülői magatartás a gyerek további életére. Miközben a szülő azt hiszi, hogy kimentette gyermekét az igazságtalan nevelői bírálat alól, aközben

gyereke megtapasztalást nyer afelől, hogy szülei takarják és tagadják hibáit, sőt képesek őt a végsőkig kimenteni, felmenteni vagy, ahogy tetszik, hibátlanul elkönyvelni. Némely esetben a szülői sértődékenység annyira fokozódik, hogy már semmit nem tud pozitív beállítottsággal kezelni, minden, gyerekével kapcsolatos eseményt negatívként él meg. Itt jön elő a rejtett sérelem vagy akár frusztráció a szülőből, amire a gyermekével kapcsolatos történések kapóra jönnek. Minden, ami vele történt élete során és kudarcba fulladt vagy negatív eseményként zárult, az most kivetítődik abban, ahogyan a gyerekével kapcsolatos problémákat kezeli. A helyzet komplikálódik, a bonyodalom újabb bonyodalmat szül. Hát ilyenkor nem a gyerekekkel van a baj. Nem is a cselekedeteivel, mert azok megbeszélhetők, javíthatók. Hanem azzal, ahogy a szülő személyét érintő sérelemként fogadja a nevelői jelzést. Elgondolkodtató, hogy nem érdemesebb-e ilyenkor csak a gyerekekkel rendezni és letisztázni az elkövetett hibát. Hiszen a gyerek kooperatívabb és rugalmasabb, mint a felnőtt. Természetéből adódóan még csak nem is haragtartó. De mi van akkor, ha az adott helyzetet otthon a gyermek egészen másként tálalja és hiteti el az elfogult szülővel? Hibáját takarandó, sajnálatja magát. Hát éppen az, amit a fentiekben vázoltam. A sértett szülő pedig megtanítja azt, hogy most haragudni kell és tiltakozni. A szülők frusztrált lelki élete nagyon sokszor megmutatkozik abban, ahogyan gyerekeiket nevelik, vagy éppen elnevelik. Jó lenne időnként egy-egy lelki megtisztuláson átesni annak, aki vállalta, hogy a gondjaira bízott gyereket megpróbálja Istennek tetsző módon felnevelni. Ne segítsünk gyermekeinknek hazudni, mert ezzel egy időben a felelősség alóli kibúvást is megtanítjuk. És ne legyünk annyira elfogultak, hogy ne akarjuk felismerni a valós helyzetet, mert az nem vezet tisztánlátásra, sem példás magatartásra. Rejtett sérelmeinket számoljuk el úgy, hogy ne bélyegezzük meg velük gyerekeinket, mert bennük ártalmakká válnak, és éppen őket és velük való kapcsolatunkat teszik tönkre.

KISS-MIKI MELINDA

Ars Maris nemzetközi kulturális találkozó

Szászrégenben október 4-6-a között rendezték meg a VI. Ars Maris Nemzetközi Kulturális Találkozót.

A hivatalos megnyitót csütörtökön tartották az Eugen Nicoară Művelődési Házban. Ekkor került sor Cristina Cătălina Cheșuț grafikai és Csupán Eduárd festészeti kiállításának megnyitójára is. Ugyancsak csütörtökön délután 6 órai kezdettel az ifjúsági ház nagytermében filmvetítés volt. Robert Lakatos *Bahtalo!* című komédiáját tekinthették meg a filmbarátok. A Karlovy Vary-i fesztivál díjazott filmjét Pavel Azap kritikus mutatta be.

Pénteken a Business Clubban a Tiberiu Herdlicska & Friends együttes *A tangótól a jazzig* című koncertjére került sor. Ezt követően Danilo de Salazar olasz, Ladislav Cetkovsky cseh, valamint román költőkkel és azok verseivel ismerkedhettek meg a jelenlevők. Szombaton a találkozó színhelye szintén a Business Club volt. A Kolozsvári Nemzeti Színház színművésze, Emanuel Petran Vlad Zagraffi *Csókolj meg* című interaktív darabját mutatta be.

Csupán Eduárd, Radu Tuculescu szervező és Cristina Cheșuț Fotó: FAGY

A VI. Ars Maris Nemzetközi Kulturális Találkozó szervezői és támogatói az Ars Maris Kulturális Egyesület és Szászrégen Önkormányzata voltak.

FÁBIÁN ANDRÁS GY.

A mobilitás napja Szászrégenben

Harmadik alkalommal szervezte meg Szászrégen önkormányzata a mobilitás napját. Szeptember 22-én, vasárnap délelőtt a város központjában mintegy 150-en gyűltek össze – gyerekek, idősebbek –, mozgást kedvelő szászrégeniek, hogy együtt karikázzanak kedvenc kétkerekű járgányukkal. A kerékpározók mellett voltak, akik görkorcsolyával, rollerrel vagy gördeszkával jelentek meg a város főterén.

Európában szeptember 16-22-e között tartják a mobilitás hetét, amikor minden nagyváros egy na-

Mi a bicajt választottuk

pot, vagy legalább néhány órát szentel az autómentes forgalomnak.

Györfi István tanácsos javasolta három évvel ezelőtt az atómentes napot Szászrégenben.

– *A lényeg az, hogy felejtjük el pár órára, hogy személygépkocsink van, és próbáljuk meg a múlt század egyik nagy találmányának, a kerékpárnak vagy bármely más motor nélküli járműnek áldozni szabadidőnk egy kis részét.*

Remélem, hogy a május-júniusban elkezdett próbálkozás, amikor minden vasárnap délelőtt le volt zárva a gépkocsiforgalom a főtéren, folytatódni fog az ősz folyamán – mondta az RMDSZ volt tanácsosa. (Azóta ez be is következett – szerk. megj.)

A rendezvényen jelen volt Precup Maria polgármester, Gliga Daniel alpolgármester. Néhány (kevés) tanácsos és hivatali alkalmazott is bevezetett a kerékpározók közé. A biciklik is sok változatban szerepeltek – voltak országúti, montain bike, városi és túrabiciklik, de nem hiányzott a háromkerekű és a roller sem. A résztvevők aprajánagyja a polgármesteri hivatal részéről egy-egy pótlót kapott ajándékba.

Ami kissé megzavarta az eseményt, az egy motoros esküvői csoport volt, amely nagy burrogtatás, néhány száz decibel és füstfelhő közepette vonult a polgármesteri hivatal elé, figyelmen kívül hagyva nemcsak a karikázó gyerekeket, de a rend őreit is.

FAGY

Köszönjük, Bátonyterenye!

Bátonyterenye Önkormányzatának meghívására szeptember utolsó napjaiban Bátonyterenyén vendégszerepelt az Eugen Nicoară Művelődési Ház Kerekerdő és a George Enescu Ifjúsági Ház Doina Mureșului néptáncsoportja.

A városnap és a szüreti multság megnyitóján Nagy Majdon József, a város polgármestere külön köszöntötte Fülek és Szászrégen leendő testvérvárosok, valamint Ragyolc és Szováta képviselőit, fellépő csoportjait.

– Múltunkat ismernünk kell ahhoz, hogy legyen jövőnk. Kultúránk hatalmas kincs a kezünkben, nem szabad elveszzen. Remélem, tudunk Önöknek meghitt pillanatokat, szeretetet varázsolni néhány nap során. Ehhez kívánok mindenkinek jó szórakozást! – mondta többek között a polgármester.

A Kerekerdő néptáncsoport

Fotó: FAGY

A Doina Mureșului

Valóban feledhetetlen pillanatokat szereztek a házigazdák a szászrégenieknek. Számos koncert a szüreti multság alatt – Csík zenekar, Jolly, Kredenc, Radics Gigi –, városnézés, budapesti és egri kirándulás, jó hangulat, buli a maconkai táncegyüttes tagjaival – néhány az élmények közül, melyek megvalósításához nagyban hozzájárult Nagy Majdon József polgármester mellett dr. Lengyelne Imreh Erika jegyző és a Szászrégenből elszármazott Éger házaspár.

Köszönjük!

A szászrégeni csoportok kiutazását Szászrégen Önkormányzata támogatta.

FÁBIÁN ANDRÁS GY.

Rejtőzködő nevek (4.) A magyarok Mózese

Ez az elnevezés Bocskai István nevét rejt. Bihari főnemes családból származott, 1557-1606 között élt. Bécsben volt apród, majd visszatért Erdélybe. A tizenöt éves háborúban sikerrel harcolt a török ellen. 1602-ben tiltakozott Basta György pusztítása ellen, ezért két évre Habsburg fogságba került Prágában. Bethlen Gábor a bujdosók nevében kérte fel a Habsburgok elleni felkelés vezetésére.

Maga mellé állította a hajdúkat, s 1604-ben Álmosdnál legyőz-

te a kassai főkapitány seregét, majd elfoglalta Erdélyt és a Felvidéket. 1605 februárjában a marosvásárhelyi országgyűlés Erdély, áprilisban a szerencsi országgyűlésen Magyarország fejedelmévé választották. A török porta koronát küldött neki, de ezt csak ajándékként fogadta el. 1606-ban megkötötte a bécsi békét, biztosítva Erdély függetlenségét, a vallásszabadságot, rendi jogokat. Tízezer hajdúnak kollektív nemességet, birtokot és címet adományozott.

A protestánsokért való kiállásáért nevezik a „magyarok Mózese”-nek. Genfben a Reformátorok fala egyik szobra az ő alakját őrzi.

Röviddel a bécsi béke megkötése után meghalt, kortársai mérgezésre gyanakodtak. Politikai végrendeletében a független Erdély fenntartását hangsúlyozta. A gyulafehérvári főtemplomban temették el.

(Forrás: *Ki kicsoda a magyar történelemben*)

VORMAIR BÁLINT JUDIT

Egy életút sorsdöntő állomásai (5.)

Kitavaszkodott. Magyar földön értük meg az új tavaszt, és repeső szívvel vártuk a találkozást édesapánkkal. A boldog viszontlátásra sajnos még sokáig kellett várnunk. Hiába mentek a táviratok. Akire vártunk, nem jelentkezett. Pénzünk a kísérőnk „jóvoltából” nem volt, hogy útnak induljunk Budapest felé, és iratokkal sem rendelkezünk, így maradnunk és várnunk kellett. Jótevőink segítettek átvészelni ezeket a napokat. A szállás mellett megosztották kevéske enniavalójukat is velünk.

A harmadik vagy negyedik üzenet után néhány napra megtörtént a rég várt találkozás. Átölelhattük és átölelhetett az, akitől oly rég elszakadtunk. Megtalált édesapánk! Távirataink kórházban érték.

Elmondta, hogy beszerezte számunkra a szükséges iratokat, amelyekkel hivatalosan beutazhattunk volna Magyarországra. Postán küldte el Holtmarosra. Hozzánk azonban nem jutott el. Valaki valahol eladta egy másik szétszakadt családnak. A mi iratainkkal indultak útnak. A román határőrök feltartóztatták őket. Apám táviratot kapott, hogy menjen értük, vagyis a családjáért. Leérve megtudta, hogy hamis hívást kapott, de akkor már késő volt. Elfogták és a román határőrségen rettenetesen összeverték. Néhány nap múlva a többi elfogott magyar „határsértővel” útnak indították ismeretlen cél felé. Sikerült megszöknie. Visszajutott valahogy a fővárosba. A kegyetlen verések okozta sérülések miatt azonban kórházba került. Betegség, bizalmatlanság. Szegény félt újra útnak indulni. Nem is merte hinni, hogy rég nem látott családját ölelheti magához a határszéli faluban. Boldog találkozás volt.

Budakeszi lett az új otthonunk. Szegények, nagyon szegények voltunk, de végre újra együtt. Együtt a meggyötört, megfogyatkozott kis család. Annyi küzdelem után végre magyar földön. Ezerkilencszáznegyvenhét áprilisát mutatta a naptár. Új állomás, új élet kezdődött számunkra.

Drága kicsi Unokáim! Majd, ha nagyobbak lesztek, és el fogom mondani, vagy elolvassátok, amit itt leírtam, sok mindent megértetek. Megértitek többek között azt is, hogy a mami miért fogyasztott el mindig mindenféle eledelt, ami az asztalra került. Megtudjátok, hogy a ti mamitok olyan korban volt kisgyermek, amikor éhezett a világ. Amikor egy-egy bármilyen szelet kenyér, egy-egy tányér meleg leves kincsnek számított. Amikor a szülők fájó szívvel, de sokszor kellett gyermekeiknek mondják azt, hogy

nincs. Remélem, hogy a háború, borzalmaival együtt, számotokra csak igaz mese, régmúlt történet marad.

Ezerkilencszáznegyvennyolcban kislánnyal gyarapodott a családnak. A szöszeke, kék szemű leányka, Klára már magyar honban született.

Az újrakezdés a semmiből három gyermekkel próbára tette szüleinket. Máig csodálom őket azért a rendíthetetlen szorgalomért, kitartásért, amellyel az új hazában az új otthont felépítették. És, ha néha el is csüggedtek, nem adták fel. Verejtékes munkával új hazában új életet teremtettek gyermekeiknek.

Mikor már majdnem mindhárman révbe értünk, és számukra is jobb idők, könnyebb napok jöttek volna, elmentek. Megpihentek. 1963-ban édesapánk, a következő évben édesanyánk hagyott el bennünket, immár végleg. Milyen az élet. Apánk egyszer rég szülőföldjére látogatott, és a szülőföld nem engedte el újra gyermekét. Örök álmát szülőfalujában, Holtmaroson alussza. Drága édesanyánk a budakeszi temetőben pihen.

Mi, a három lány tanultunk, dolgoztunk, családot alapítottunk. Elteltek az évek. Ha összejövünk, és elhangzik az emlékszel kérdés, gyakran felelevenednek életutunk e sorsdöntő állomásai. Mesélünk hármunk közül a legfiatalabbnak, aki aprócska kora óta *székely-magyar kislánynak* vallja magát. Rég volt, nagyon rég, feledni azonban nem lehet, nem is akarjuk.

Ha tehetem, évente járok haza. Itthonról haza. Meglátogatom szülőfalumat, a temetőben nyugvó édesapám és testvérem, Anna sírját. Emlékezem. Az az állomás, ahonnan valaha elindultam, már az enyészeté. Lebontották, összedől? Ki tudja? De lelki szemeim előtt látom a régi otthont, az udvaron játszadozó testvéreimet. Látom a ház körül szorgoskodó szülőket, látom egész addigi életünket, amíg a történelem viharai el nem sodortak onnan.

Életutunk során sok állomáshoz érünk. Adódhat úgy, hogy vonatunkról le kell szállnunk, ha akarunk, ha nem. És gyakran csak leszállás után körülnézve jövünk rá, hogy az az állomás, ahol megálltunk, semmi jót nem ígér. De ha élni akarunk, mennünk kell tovább. Mennünk kell, és erősen hinni abban, hogy a következő állomás már az igazi lesz. Az igazi. A végállomás. És akkor ott megpihenhetünk.

Röviden Röviden Röviden

Helyi adók és illetékek

A Szászrégeni Polgármesteri Hivatal keretében működő adó- és illetékosztály felhívja a figyelmet, hogy október elsején lejárt a 2012. évi adók befizetésének határideje. Mindazok, akik ezután fizetik ki az adót, havi 2%-os késedelmi kamatot fizetnek. A polgármesteri hivatal pénztárainál hétfőn, kedden és csütörtökön 9-15, szerdán 9-16.30, pénteken 9-13.30 óra között van ügyfélfogadás.

Tamás Gábor-koncert

Október 11-én Szászrégenben vendégszerepelt Tamás Gábor. *Szeresd az életet!* című koncertjének az Eugen Nicoară Művelődési Ház nagyterme adott otthont.

A termés napja Szászrégenben

Október 9-én zajlott Szászrégenben a termés napja. A rendezvénynek a Beresztelke út melletti Gliga farm adott otthont.

Volt töltöttkáposzta- és gulyásfőző verseny, de palacsinta- és fánk sütésben is összemérték ügyességüket a csoportok. Az Eugen Nicoară Művelődési Ház népi zenekara és a zeneiskola diákjai mellett helybeli, nádasi, szentmihályi, marosvécsi, kövesdi, hodáki, alsóidecsi, görögenszentimrei, beresztelki táncsoportok léptek fel. A nyugdíjasok idén is ingyenesen 6 kg almához juthattak.

A XI. szászrégeni termésnap szervezői és támogatói voltak: a Hegedű Művelődési-Humanitárius Alapítvány, Szászrégen Önkormányzata, az Eugen Nicoară Művelődési Ház, a George Enescu Ifjúsági Ház, a Szászrégeni Néprajzi Múzeum valamint a Gliga Companies magáncég.

Emlékest

Október 11-én Barcsay Ákos erdélyi fejedelemre emlékeztek Szászrégenben. Előadást tartott Spielmann Mihály történész. A rendezvényre a DIO-házban került sor a Kemény János Művelődési Társaság szervezésében.

Az Ariel Szászrégenben

Október 25-én Szászrégenben lépett fel a marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház magyar tagozata. Az égig érő paszuly című bábelőadásra az Eugen Nicoară Művelődési Ház nagytermében került sor.

Költségvetés-kiigazítás

A helyi tanács szeptemberi soros ülésén költségvetés-kiigazítás is szerepelt a napirenden. Az új elosztás értelmében az 5-ös napközi 20.000 lejtt kapott a világítás és a fűtés kifizetésére. A 4-es óvoda 4.000 lejtt az udvara felújítására költött. Épületjavítási munkálatokra 5.000 lejtt jutott a Lucian Blaga Iskolaközpontnak. Az Augustin Maior Gimnáziumban 43 ezer lejből felújítják az intézmény udvarát. A városi kórház 60 ezer lejtt használhat fel a melegvíz-rendszer javítására és a hőközpont revíziójára. 80 ezer lejből teszik rendbe a Mierlei utcai szennyvízhálózatot. A közszállítás 8.000 lejtt kapott egy áramfejlesztő beszerzésére, illetve 28 ezret két autóbuszmegálló létesítésére.

Felújítják a Nagypiacot

A helyi költségvetésből a virágkertészet munkacsoportjával újítja fel Szászrégen Önkormányzata a Nagypiacot.

Rendbe teszik, illetve, ahol szükséges, kicserélik a piacot övező kerítést és az asztalok fölötti tetőszerkezetet. Ha az időjárás megengedi, már az idén rendbe teszik a piac épületeit, kibővítik a mellékhelyiségeket.

A piac egyik részén játszóteret alakítanak ki. A piactér leaszfaltozása, a nagyobb költségek miatt, jövő tavaszra marad.

Kóbor kutyák

Szászrégenben ismét gondot okoznak a kóbor kutyák. Leginkább az Egyesülés, Rodnei és a Szabadság lakónegyedekben szaporodtak el. A környéken lakó egyes emberek szerint a kutyák igencsak agresszívek. Bár a polgármesteri hivatal mindent megtesz – a virágkertészetnek külön munkacsoportja

Hahota – Székely M. Évát ünnepelték

foglalkozik a kutyák összegyűjtésével –, a kóborkutya-probléma nincs véglegesen megoldva, amiatt is, mert más helységekből hoznak és engednek el a város határában kóbor kutyákat.

Az Alsóidecs határában működő kutyamenhely is tele van, ott mintegy 300 kutya van, melyek gondozása, etetése nagy költség a hivatalnak.

A hivatal ezúton is felkéri mindazokat, akik kutyát tartanak, hogy vigyázzanak az állatokra és ne engedjék szabadon őket.

Hahota-előadás

Székely M. Éva színésznő 70. születésnapja alkalmával Szászrégenben vendégszerepelt a narosvásárhelyi Hahota színtársulat.

Légítámadás című ünnepi kabaré-előadásukon fellépett Székely M. Éva, Puskás Győző, Boér Orsolya, Kelemen Barna, Cseke Péter, Gönczi Katalin és Szőlősi-Pénzes Szilárd.

Celldömölkiek Szászrégenben

Szászrégenben vendégszerepelt a magyarországi Soltis Lajos Színház.

A celldömölki társulat a Csongor és Tünde című zenés színművet adta elő.

Idősek napja

Az előző évekhez hasonlóan idén is köszöntötték az időseket városunkban. Ugyanakkor felköszöntötték az ötvenedik házassági évfordulójukat ünneplő párokat is. A rendezvényre a Gliga vendéglőben került sor, ahol a polgármesteri hivatal és a Gliga cég jóvoltából ingyenes ebéddel és változatos műsorral várták a vendégeket.

A román hadsereg napja

Szászrégenben október 25-én, csütörtökön ünnepelték a hadsereg napját.

A rendezvény délben fél egykor a központi parkban a nemzeti zászló felvonásával vette kezdetét. Ezt követően Beldean Teodor ortodox és Boitos Ignat Florin görög katolikus esperes az elhunyt hősökre emlékezett. Beszédet mondott Maria Precup polgármester, majd Monica Baciú tanár a nap történelmi jelentőségét méltatta. A kegyelet koszorúit helyezték el a parkban levő hármaskereszt előtt a háborús veteránok, a csendőrség, a rendőrség, a tűzoltóság, a közigazgatás

nyek, a politikai pártok és civil szervezetek képviselői.

A rendezvényen közreműködött a város fúvószenekara, az Eugen Nicoară Művelődési Ház zenekara, valamint Maria Neag és Sorin Pantea népdalénekesek.

Protestáns napok

A reformáció ünnepe alkalmával protestáns napokat szerveztek Szászrégenben.

A negyedik alkalommal sorra kerülő rendezvény jelmondata: *Krisztusi hittel az üldöztetésben*. Ennek az égisze alatt az 1956-os forradalomban részt vett vagy a szabadságharcral szolidarizált és később emiatt üldöztetést szenvedett személyiségekről tartottak előadást a város templomaiban.

Október 28-án a magyarrégeni református templomban dr. Varga László nyugalmazott református lelképásztor, '56-os forradalmár tartott istentiszteletet. Ezt követően dr. Horváth László néhai magyarrégeni lelképásztorról dr. Hermann János beszélt. A radnótfajai új református templomban szintén dr. Varga László lelképásztor hirdette az ígét, majd Gráma János volt politikai fogoly meghurcoltatásáról, börtönéveiről mesélt.

Október 30-án a belvárosi református templomban folytatódta a protestáns napok. Az istentiszteleten Varga László lelképásztor szolgált. A hűség embere címen Fülöp G. Dénesné Iona Antal Gusztáv volt szászrégeni református lelképásztor életéről, munkásságáról tartott előadást.

Október 31-én a protestáns napok utolsó állomása a szászrégeni evangélikus templom volt. Ígét hirdetett Benkő Mihályné Zonda Tímea marosvécsi lelképásztor. A közös úrvacsoraosztást követően Johann Zey helybéli evangélikus lelképásztor Thumes Freidrich Kundon szolgáló, az 1956-os forradalmi tevékenységéért kivégzett lelkészre emlékezett.

Megalakult a szászrégeni Rotary Klub

Szászrégenben is megalakult a Rotary Klub. Ez a 108. az országban és a 6. Maros megyében. A szászrégeni klubnak 32 tagja van, nagyrészt üzletemberek, intézményvezetők, polgármesterek, tanárok és mérnökök. A régeni klub alapító tagja és elnöke Mircea Oltean, az IRUM részvénytársaság menedzserje.

Romániában az első Rotary klub 1929-ben, Bukarestben alakult. 1996-tól a nemzetközi Rotary mozgalom mint különálló területet kezelte Romániát, 1999-től pedig megkapta a Rotary kerület elnevezést.

A klubtagok tehetségüket a közösség szolgálatába állítják. Jótékonyági, a környezetrombolás elleni tevékenységek, az írástudatlanság, az éhezés felszámolása, a veszélyeztetett gyermekek problémája, különböző képzések, művelődési, gazdasági és egészségügyi programok támogatása szerepel programjukban.

Ariel – Az égig érő paszuly

Jelenleg a világ 160 országában 30.000 klub működik, melyeknek 1,2 millió tagjuk van.

Ellenőrizhetők a választási listák

Ellenőrizhetik a választási listákat Szászrégen lakói. A 35/2008-as törvény értelmében a választópolgároknak jogukban áll ellenőrizni, hogy szerepelnek-e az állandó választási listán, illetve felhívhatják az illetékes hatóság figyelmét, ha bármely rendellenességet – név, személyi szám, lakhely elírása – tapasztalnak.

Szászrégenben a polgármesteri hivatal közigazgatási osztályán lehet megtekinteni a választási listákat hétfőn, kedden és csütörtökön 9-15, szerdán 9-15.30, illetve pénteken 9-14 óra között. Az észrevételeiket a választók a polgármesternek címezve a lakosság-nyilvántartó osztályon nyújthatják be.

Felvehetik a fűtéspótlékot

Mindazok a szászrégeniek, akik szociális segélyre jogosultak és fával fűtenek, felvehetik a fűtési támogatást a 2012. november – 2013. március időszakra.

A segélyt csak személyesen, a személyi igazolvány felmutatásával kaphatják meg a jogosultak a közüzemek Abafája utca 93/A szám alatti székhelyén, szerdánként 9-15 óra között.

Garzonok eladók

Szászrégenben még 34 garzonlakás eladó az Egyesülés negyedi új 120 lakrészes tömbházban. A polgármesteri hivatal tulajdonában levő és a közüzemek által működtetett tömbházban a 2, 3 és 4 szobás lakások gazdára találtak. A fennmaradt 34 garzonlakás – egyenként 35 négyzetméter felületű – 22–24 ezer euróba kerül, előlegként az ár 10%-át kell kifizetni. A részleti szerződés futamideje 20 év, a havi részlet kamattal együtt 90 euró.

Bővebb felvilágosítással a közüzemek székhelyén, vagy a 0265/512-611, 0265/512-421-es telefonszámokon szolgálnak.

A celldömölki Soltis Lajos Színház

G o n d o l a t o k

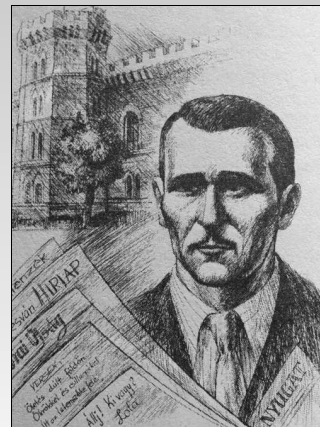
Ormos Iván

(1902. november 29., Borosjenő – 1958. március 10., Budapest)

Első verseskötete 22 éves korában jelent meg *Ölelés dült földön* címmel. A húszas évek elején Temesváron dolgozott a Hírlapnál, majd a 6 Órai Újság belső munkatársa volt. 1926-ban jelent meg második verseskötete, az *Ökrökkel és csillagokkal* (Arad) című. Tizenkét esztendőn át közölt az Erdélyi Helikonban. 1932-ben kapott meghívót a helikoni találkozóra. A számára fontos és emlékeztető eseményről *Út az Istenszéke felé* című versében emlékezik meg: „Vár ez évben a vécsi Helikon” – írja, miközben édesapja szájába adja a saját maga nagy élményét: „A fiam Marosvécsre megy, / ilyenkor összejönnek ott / Erdélyből az írók, / s vitatják baját, kutatják / jövőjét e vajúdo időknek. / Hadd menjen ő is, ha már / a sorsát zordan tündökölve / űzi vers és gondolat, / én azt nagyon nem értem, / de ő hittet vallja: szép a titkokat szeretni / s anyagként szenvedni / az ég alatt.”

1937-ben jelent meg az *Állj! Ki vagy?* című regénye (Kolozsvár), amely nagy sikert aratott olvasói körében. 1939-ben Magyarországra emigrált.

(Forrásanyag: Adamovits Sándor – *A vécsi vár vendégei*)

U i c c p a r á d é

Egy férfi mondja tünődve a barátjának:

– Ha az a kis bajusz nem lenne, pont úgy néznél ki, mint az anyósom...

– Nincs is bajuszom!
– De neki van... *

– Az én anyósom olyan, mint a húsvéti tojás.

– Hogyhogy?
– Erősen festett, és előbb-utóbb összetöröm! *

– Aztán hogy érzed magad itt, a katonaságnál?

– Jól.
– És nem szidnak túl sokat?
– Engem nem, csak édesanyámat. *

Éjszaka a börtönben. Halk suttogás:

– Maga mióta van itt?
– Tíz éve.
– Jó itt magának?

– Nem.
– Hajlandó velem megszökni ma éjjel?

– Nem.
– Miért?
– Mert én vagyok a börtönőr... *

Meghal a pap és az ügyvéd, mindketten felkerülnek a mennyországba. Míg az ügyvédet körülrajongják az angyalok, a pappal senki sem törődik.

– Halljátok, egész életemben Istent szolgáltam, talán megérdemelnék én is egy kis törődést! – mondja sértődötten.

– Ugyan, hagyd már! – válaszol az egyik angyal. – Papok naponta többször is jönnek, ügyvédből viszont ez az első! *

– Hogyan ismerjük fel a szóke iskolás lányt?

– ???
– Amikor a tanár letörli a táblát,

a lány kiradírozza a füzetét. *

Egy részeg ül a kocsmában. Kér tíz felest és megissza. Ezután kilencet kér, és azt is megissza. Aztán nyolc, hét, hat felest húz le egymás után, majd megszólal:

– Nem értem... Egyre kevesebbet iszom, mégis egyre részegebb vagyok! *

Két alkoholista elmegy kempingezni. Mondja az egyik:

– En hoztam magammal egy üveg pálinkát, hogy ha véletlenül megszúrna minket egy rozsdás szög, legyen mivel fertőtleníteni. Te mit hoztál?

– Két rozsdás szöveget. *

– Mi a különbség az anyós és a ceruzaelem között?

– ???

– Az elemnek van pozitív oldala is.

**AZ OLDALT ÖSSZEALLITOTTA:
FABIÁN GIZELLA**

**SZÁSZRÉGEN és
VÍDEKE**

Kiadja: a szászrégeni
KOLPING CSALÁDI
TÁRSULÁS
ISSN 1454-6183

Alapító tagok: Adorjáni László, Csemátoni József, Demeter József, Pakó Benedek, Márk Endre.

F szerkesztő: Fábrián András György

Szerkesztő bizottsági tagok: Balla Árpád, Bartha József, Demeter József, dr. Horváth Erzsébet, Kiss-Miki Melinda, Nagy F. Atilla, Nemes Árpád, Pakó Benedek, Sárkány Kákonyi Iringó, Szabó Antal, Székely Rozália.

A m szakai szerkesztést és nyomdai el készítést az IMPRESS KIADÓ végezte.
Weboldal: Madaras Péter

Készült a marosvásárhelyi
I. I. MURE AN OMF LEAN ANDREI DORIN nyomdában.
A névvel vagy névjeggyel ellátott írásokért szerzik felelnek.

Internet: www.regen-videke.home.ro;
E-mail: madaraspete@yahoo.com,
fandras59@yahoo.com

E lapszám az RMDSZ és a Humana Regnum Egyesület támogatásával jelent meg.

Ára: 2 lej